

УДК: 338.45:330.341.1:332.1

Вячеслав Шуліченко

аспірант кафедри фінансів,
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса, Україна
vyacheslav.shulichenko@gmail.com
ORCID ID: 0009-0000-8694-1140

ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ

Vyacheslav Shulichenko

PhD student of Finance Department,
Odessa National Economic University,
Odessa, Ukraine

INDUSTRIAL PARKS AS THE INSTRUMENT OF REGION ECONOMIC RECOVERY

Анотація. У контексті необхідності економічного відновлення регіонів України питання застосування дієвих економічних інструментів для реконструкції постраждалих територіальних громад набуває актуальності. В результаті повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України частина регіонів зазнала значних руйнувань як критичної, соціальної та транспортної інфраструктури, так і економічної інфраструктури. Інша частина регіонів стикнулася з навантаженням на міську інфраструктуру через масове переміщення населення та релокацію бізнесу на їх територію.

Враховуючи міжнародний досвід та зміни у законодавстві України, що були внесені в контексті удосконалення податкових стимулів для резидентів індустриальних парків, індустриальні парки можуть розглядатися як дієві інструменти економічного відновлення деяких регіонів.

Ключові слова: індустриальний парк, економічне відновлення, податкова політика, податкове стимулювання.

Abstract. In the context of the need for region economic recovery of Ukraine, the issue of using effective economic instruments for the reconstruction of affected territorial communities is becoming increasingly relevant. As a result of the full-scale invasion of the Russian Federation into the territory of Ukraine, some regions have suffered significant destruction of both critical, social, and transport infrastructure, as well as economic infrastructure. Other regions have faced with a burden on urban infrastructure due to mass population displacement and business relocation to their territory.

Taking into account international experience and changes in Ukrainian legislation that were made in the context of improving tax incentives for residents of industrial parks, industrial parks can be considered as effective tools for the economic recovery of some regions.

Key words: *industrial park, economic recovery, tax policy, tax benefits*

В умовах сьогодення індустриальні парки стають невід'ємною частиною економічної системи і виступають як ефективний інструмент для стимулювання промислового виробництва, залучення інвестицій, зростання зайнятості населення та вирівнювання соціально-економічного розвитку регіонів. Загалом їх функціонування дозволяє вирішувати низку проблем і запустити промислові потужності, стимулювати зростання суміжних галузей, розвиток людського капіталу та створення нових робочих місць. Наразі це є перспективним і економічно вигідним як у воєнний період, так і виступає пріоритетом повоєнного відновлення регіональної економіки.

Індустриальні парки наразі є ключовим елементом сучасної економіки. Розбудова індустриальних парків сприяє створенню конкурентоздатного середовища для розвитку підприємництва та промисловості. Ці процеси потребують ефективного регулювання та удосконалення правової бази для забезпечення функціонування та розвитку індустриальних парків.

Індустриальні парки відіграють важливу роль у створенні сучасного бізнес-середовища, що надає базис для розвитку промисловості, стимулювання інновацій, залучення інвестицій та створення нових робочих місць. Однак, для забезпечення їхнього успішного функціонування та максимізації соціально-економічного впливу необхідна ефективна правова база, яка б відповідала сучасним викликам та потребам економіки України.

На сьогоднішній день, індустриальні парки є складними інфраструктурними об'єктами, що поєднують у собі різноманітні види діяльності та учасників. Вони можуть включати в себе виробничі підприємства, дослідно-виробничі центри та інші форми бізнесу, що вимагає належного управління та регулювання. Проте, існуючі правові норми не завжди відповідають сучасним потребам та вимогам, що ставить під загрозу успішне функціонування індустриальних парків та реалізацію їхнього потенціалу. Для вирішення цих проблем, необхідна системна робота з розробки та вдосконалення нормативної бази, що містить в собі широкий спектр аспектів, від визначення прав та обов'язків учасників індустриальних парків до створення механізмів стимулювання їхнього розвитку та росту ефективності.

Дослідження зазначених проблем є актуальним та важливим у контексті подальшого розвитку економіки України, оскільки успішне функціонування індустриальних парків може стати ключовим фактором економічного відновлення регіонів. Також, враховуючи швидкі темп технологічного розвитку та зміни економічного середовища у світі, пошук нових підходів до регулювання індустриальних парків є надзвичайно актуальним завданням, яке вимагає комплексного підходу та використання новітніх методів аналізу та моделювання.

На сучасному етапі функціонування економіки України важливо активізувати інвестиційну діяльність шляхом створення індустриальних парків. Ця концепція

є найбільш дієвим інструментом залучення інвестицій на засадах державного регулювання і гарантій. Розбудова індустріальних парків на місцевому рівні сприятиме не лише підвищенню конкурентоздатності територій, але й стимулюванню розвитку промисловості, науково-технічного потенціалу та інноваційних проєктів. Це дозволить залучати як внутрішні, так і зовнішні інвестиції, сприяючи економічному зростанню, збільшенню обсягів виробництва та створенню нових робочих місць. Такий підхід сприятиме стабільному, послідовному та різноплановому розвитку України, забезпечуючи відкритість для бізнесу та інноваційних рішень.

Світовий досвід підтверджує ефективність діяльності індустріальних парків на мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях [1]. Розбудова індустріальних парків не лише сприяє стабільному економічному зростанню на основі активізації залучення інвестицій, але також сприяє підвищенню якості життя населення та створенню екологічно чистого виробництва. Цілісний підхід до соціального, економічного та екологічного розвитку відповідає концепції сталого розвитку, яка впроваджується і в Україні. У світовій практиці розвиток індустріальних парків сприяє поліпшенню екологічної стійкості виробництва, ефективному використанню ресурсів, активізації інноваційних процесів та іншим аспектам. Ці питання стають актуальними для розвитку України та її регіонів вже зараз, коли постають питання відбудови економіки в умовах воєнного стану та у післявоєнні часи.

В останні роки в Україні активно впроваджувалася політика стимулювання економічного зростання та розвитку промисловості через створення індустріальних парків. Правова база, яка регулює діяльність індустріальних парків в Україні, визначає права та обов'язки учасників, механізми їхнього функціонування, а також механізми стимулювання їх розвитку та ефективності.

Головним правовим актом, що регламентує діяльність індустріальних парків в Україні, є Закон України «Про індустріальні парки», що визначає поняття індустріального парку, його структуру, організаційні та фінансові аспекти, а також встановлює порядок реєстрації та ліцензування індустріальних парків та їхніх учасників. Також існують законодавчі акти, що безпосередньо впливають на діяльність індустріальних парків, а саме Закон України «Про інвестиційну діяльність», який визначає правові умови інвестування в індустріальні парки, та Закон України «Про землю», який встановлює порядок надання земельних ділянок для розміщення індустріальних парків, Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», який регламентує облаштування об'єктів інфраструктури. Правова база також включає нормативні акти, що стосуються охорони довкілля та екологічної безпеки тощо. Індустріальні парки зобов'язані дотримуватися вимог щодо ведення екологічно чистої діяльності та впроваджувати заходи щодо зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

Правове регулювання діяльності індустріальних парків здійснюється Законом України «Про індустріальні парки», де зазначається, що «індустріальний (промисловий) парк – визначена ініціатором створення індустріального парку відповідно до містобудівної документації облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої учасники індустріального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері переробної промисловості, переробки промислових

та/або побутових відходів (крім захоронення відходів), альтернативної енергетики, зберігання енергії, а також науково-технічну діяльність, діяльність у сфері інформації і електронних комунікацій на умовах, визначених законом та договором про здійснення господарської діяльності у межах індустріального парку».

У даному визначенні наочно відображається сутність функціонування індустріального парку. Індустріальний парк функціонує як інтегрована система, що об'єднує в собі різноманітні підприємства з різних секторів економіки з метою виробництва продукції, що відповідає вимогам сучасності. Головними цілями функціонування індустріальних парків є створення інноваційних, екологічно чистих, високорентабельних та конкурентоспроможних виробництв, які можуть успішно конкурувати як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку.

Незважаючи на те, що Закон України про індустріальні парки в Україні був ухвалений у 2012 р. Тільки у грудні 2021 р. було схвалено зміни до Податкового та Митного кодексів щодо створення сприятливих вимог та пільгових ставок оподаткування для індустріальних парків із метою залучення інвестиційних ресурсів у промислове виробництво. У контексті розвитку індустріальних парків в Україні відбулися значні зміни у правовому середовищі, спрямовані саме на стимулювання інвестицій та підтримку промислового виробництва. Однією з ключових ініціатив у цьому напрямку було впровадження спеціальних податкових ставок для резидентів індустріальних парків. Ці пільги передбачають зниження податкового тягаря на прибуток та інші податки для компаній, що діють у межах індустріального парку. Такий крок спрямований на стимулювання бізнесу та залучення інвестицій у промислову сферу, сприяючи зростанню економічного потенціалу регіонів та країни в цілому. Крім того, введення змін до митного законодавства передбачає спрощення митних процедур та зменшення митних платежів для резидентів індустріальних парків. Ці кроки доводять, що в Україні поступово удосконалюється правова база, що є основою для створення сприятливих умов функціонування індустріальних парків.

Зміни у законодавстві відображають стратегічну спрямованість уряду на підтримку промислового сектору та стимулювання економічного зростання країни через розвиток інноваційних та конкурентоспроможних виробничих потужностей. У результаті впровадження цих змін для учасників індустріальних парків передбачається ряд податкових пільг та стимулів, спрямованих на підтримку їхньої діяльності та розвиток:

- звільнення від сплати податку на додану вартість під час імпорту в Україну нового устаткування для переробної промисловості або науково-дослідної діяльності, що здійснюється в межах індустріального парку. Це дозволить зменшити фінансові витрати учасників парку на закупівлю обладнання та сприятиме їхньому технічному оновленню та розвитку;

- звільнення від податку на прибуток протягом десяти років за умови виконання певних умов, до яких відноситься здійснення діяльності виключно на території індустріального парку, а також не виплата дивідендів на користь власника корпоративних прав. Ця пільга стимулюватиме компанії до вибору індустріального парку як місця для розміщення своїх виробничих підрозділів та розвитку бізнесу;

- надання повноважень місцевій владі на території індустріального парку для встановлення пільгових ставок податку на нерухомість та плату за землю. Це

дозволить місцевим органам влади реагувати на конкретні потреби індустріального парку у забезпеченні необхідними засобами, сприяючи його стабільному функціонуванню та залученню нових інвесторів.

Введення таких податкових стимулів передбачає стимулювання розвитку індустріальних парків в Україні, що сприятиме залученню нових інвестицій, розвитку виробничих потужностей та створенню конкурентоспроможного економічного середовища.

Незважаючи на наявність законодавчого базису, діяльність індустріальних парків в Україні часто стикається з проблемами, такими як неоднозначність у визначенні компетенції органів влади, а також відсутність ефективних механізмів контролю за їхньою діяльністю. У зв'язку з цим, подальше удосконалення правової бази регулювання індустріальних парків в Україні вимагає комплексного підходу та урахування сучасних викликів та потреб розвитку економіки держави, а також активне впровадження міжнародного досвіду створення індустріальних парків.

Наразі вектор державної підтримки направлено на індустріальні парки. Закон про індустріальні парки діяв ще з 2012 року, втім, у 2023 році було внесено поправки, направлені на активізацію діяльності індустріальних парків в країні [2].

Індустріальні парки – це «потенційні промислові майданчики для релокації компаній із інших країн з метою диверсифікації ланцюгів поставок, що вирішують питання скорочення часу до початку роботи (Time-to-Market) компаній беручи до уваги час, необхідний для пошуку оптимальної локації, початку будівництва і введення об'єктів в експлуатацію».

Закон України «Про індустріальні парки» передбачає спрощений порядок надання в оренду чи власність земельних ділянок у межах індустріальних парків, довготривалість і сталість господарських відносин в рамках індустріальних парків, надання державного стимулювання для розвитку зареєстрованих індустріальних парків. Таке державне стимулювання може здійснюватися за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законодавством, а також шляхом супроводу інвесторів місцевими і центральними органами виконавчої влади, профільними установами та організаціями у вирішенні ними питань, пов'язаних із розвитком індустріальних парків.

Зокрема, згідно Закону, ініціатором парку може бути орган державної влади чи орган місцевого самоврядування, також власник чи орендар земельної ділянки. З метою державного стимулювання функціонування індустріальних парків, може здійснюватися облаштування парків за рахунок державного і місцевого бюджетів. Також, керуючим компаніям індустріальних парків або ініціаторам створення парків за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів надається повна або часткова компенсація як компенсація ставки за кредитами на облаштування діяльності у межах парків, так і надаються кошти на безповоротній основі для облаштування та забезпечення інженерно-транспортної інфраструктури індустріальних парків.

Згідно Закону про індустріальні парки, джерелами фінансування облаштування індустріального парку можуть бути:

- кошти державного та місцевих бюджетів, виділені в порядку та обсягах, передбачених законодавством,

- кошти приватних інвесторів, у тому числі залучені за моделлю державно-приватного партнерства,
- залучені кошти, включаючи кредити банків та інших фінансово-кредитних установ,
- кошти з інших джерел, не заборонених законодавством.

Також законодавчо передбачено податкове та митне стимулювання індустріальних парків.

Верховною Радою України 21.06.2022 прийнято Закони щодо створення сприятливих умов та надання податкових і митних пільг для діяльності індустріальних парків в Україні:

Також відповідно до законодавства ініціатори створення і керуючі компанії індустріальних парків можуть створювати малі системи розподілу електричної енергії індустріальних парків. Створення малих систем розподілу електричної енергії індустріальних парків може значно спростити й прискорити приєднання до системи електропостачання учасників та інших суб'єктів індустріальних парків.

Не зважаючи на об'єктивні труднощі, пов'язані з можливістю державного стимулювання індустріальних парків (цього року відсутнє відповідне фінансування з державного бюджету), Уряд продовжує взаємодіяти з центральними і місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами та установами (зокрема, ДУ «Офісом із залучення та підтримки інвестицій»), органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, а також міжнародними і іноземними партнерами з питань створення умов для розвитку індустріальних парків в Україні.

Так, за результатами спільної взаємодії органів місцевого самоврядування, Мінекономіки та Мінфіну нещодавно Уряд вніс зміни до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 590.

Відповідно до цих змін органи місцевого самоврядування можуть витратити кошти місцевого бюджету на виготовлення проектної (проектно-кошторисної) документації, нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, необхідних для створення та функціонування зареєстрованих індустріальних парків, що розміщуються за їх територією.

Також Мінекономіки за сприяння проекту технічної допомоги ЮНІДО та за участю заінтересованих центральних органів виконавчої влади формує політику сприяння запровадженню в Україні моделі еко-індустріального парку.

Законом України від 21.06.2022 № 2330-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні» (далі – Закон № 2330) звільнено від оподаткування прибуток учасника індустріального парку на 10 років, звільнено від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту нового устаткування (обладнання), що ввозяться учасниками індустріальних парків, виключно для власного використання під здійснення ними діяльності у сферах переробної промисловості або науково-дослідної діяльності

на території (в межах) індустріального парку (без права надання в оренду, лізинг чи передачу в користування третім особам на будь-яких інших умовах); надано право органам місцевого самоврядування встановлення пільгових ставок податку на нерухомість і плати за землю.

Всі ці преференції надано учасникам індустріальних парків, якщо діяльність пов'язана з переробною промисловістю у сфері збирання, оброблення й видалення відходів; відновлення матеріалів, крім захоронення відходів, або науково-дослідної діяльності. Преференції не надаються діяльності, пов'язаній виробництвом підкацизних товарів та організаторам азартних ігор. Також виключена можливість користуватись пільгами для учасників офшорних зон та юридичним особам зареєстрованим згідно із законодавством держав, включених Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) до списку держав, що не співпрацюють у сфері протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом;

Законом України від 21.06.2022 № 2331-IX «Про внесення зміни до статті 287 Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні» внесено зміни до Митного кодексу України в частині звільнення від оподаткування митом нового устаткування (обладнання), що ввозяться учасниками індустріальних парків виключно для власного використання для здійснення ними діяльності у сферах переробної промисловості або науково-дослідної діяльності на території (в межах) індустріального парку (без права надання в оренду, лізинг чи передачу в користування третім особам на будь-яких інших умовах).

Крім того, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2023 № 176 схвалено Стратегію розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки. Стратегія покликана допомогти більш ефективно використовувати потенціал індустріальних парків у рамках процесу децентралізації управління та сприяти вирішенню питань щодо зупинки деградації довкілля, створення додаткової вартості та нових кваліфікованих робочих місць.

Державна підтримка на реалізацію Стратегії запланована за напрямками:

- створення інженерно-транспортної інфраструктури індустріальних парків;
- часткової компенсації відсоткової ставки за кредитами (позиками) керуючим компаніям та ініціаторам створення – суб'єктам господарювання – для облаштування індустріальних парків;
- повної або часткової компенсації відсоткової ставки за позиками учасників індустріальних парків, запозичених для здійснення господарської діяльності в межах індустріального парку;
- надання коштів на безповоротній основі керуючим компаніям та ініціаторам створення – суб'єктам господарювання – для облаштування індустріальних парків та розвитку інженерно-транспортної інфраструктури;
- облаштування індустріальних парків, а також для створення та функціонування індустріальних парків будівництво, реконструкція, ремонт інженерно-транспортної інфраструктури;
- сприяння ініціаторам створення та керуючим компаніям у залученні потенційних учасників індустріальних парків, залучення експертів та проведення фахової експертизи.

Державне стимулювання за рахунок коштів державного бюджету може здійснюватися, зокрема, шляхом виділення субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на стимулювання розвитку індустріальних парків відповідно до частини першої статті 97 Бюджетного кодексу України, а також виділення коштів державного фонду регіонального розвитку відповідно до статті 24 зазначеного Кодексу.

У період 2015–2019 років за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку здійснювалось фінансування проектів будівництва інфраструктури трьох індустріальних парків («Свема», «Тростянець», «Новодністровськ») на загальну суму близько 6,8 млн грн. У 2021 році здійснювалось фінансування проектів будівництва інфраструктури чотирьох індустріальних парків («АкваАзовІнвест», «Житомир-Схід», «Мироцьке», «Кам'янка-Бузька») на суму близько 57 млн грн [3].

Економічна активність індустріальних парків з моменту прийняття Закону України «Про індустріальні парки» була невисокою. З 60 індустріальних парків на кінець 2022 року, включених до Реєстру індустріальних парків, лише у 37 індустріальних парках обрано керуючі компанії, у дев'яти – є учасники та інші суб'єкти індустріальних парків.

Станом на 01.06.2025 до Реєстру індустріальних (промислових) парків включено 100 індустріальних парків, з них 40 індустріальних парків створені упродовж 2024 -2025 років. Станом на звітний період в індустріальних парках були збудовані або перебували в процесі будівництва 25 заводів, побудовано понад 100000 м² промислової нерухомості для розміщення нових або релокованих підприємств, і доступні близько 200 МВт електричної потужності для приєднання. Статистика підтверджує ефективність індустріальних парків: 1 гектар парку створює 50 нових робочих місць, а 1 долар державних інвестицій залучає 6 доларів приватних інвестицій.

Одним з основних викликів, пов'язаних з багатьма з цих парків, є пошук фінансових ресурсів для будівництва інженерної та транспортної інфраструктури, які потрібно підключити до зовнішніх мереж для користування резидентами. Керівництво індустріальних парків не завжди готове або не в змозі виділити власні фінансові ресурси на будівництво споруд та покладаються на зовнішні джерела фінансування. Однак ця ситуація може змінитися зі збільшенням попиту на участь в індустріальних парках. Крім того, парки повинні бути спроектовані з урахуванням потреб споживачів і зорієнтовані на продукцію, яка буде вироблятися на їхній території.

Це питання може бути частково вирішено за рахунок державного стимулювання створення індустріальних парків. Наразі державне стимулювання створення індустріальних парків в Україні передбачає надання фінансової підтримки для будівництва інфраструктури та інших витрат, пов'язаних з функціонуванням парків [4]. Держава співфінансує проекти у співвідношенні 50/50, а для парків на деокупованих територіях – 80/20. Максимальна сума стимулювання складає 150 млн грн

Держава частково компенсує витрати на будівництво інженерно-транспортної інфраструктури, такої як дороги, електромережі, водопостачання та інші комунікації.

Також Порядок надання державного стимулювання створення та функціонування індустріальних парків передбачає запровадження певних запобіжників. Кожен заявник бере на себе зобов'язання протягом 3 років побудувати на території індустріального парку не менше 5000 квадратних метрів та залучити не менше 2 учасників. Якщо умови не будуть виконані, то заявник має повернути державі всі витрачені бюджетні кошти.

Розвиток індустріальних парків – це важлива складова політики «Зроблено в Україні». Завдяки розвитку саме переробної промисловості можливо досягти рівня стандартів Організації економічного співробітництва та розвитку для розвинених країн, де частка переробної промисловості становить близько 20% від ВВП.

Створення індустріальних парків є поширеним явищем у багатьох країнах протягом багатьох років. В Україні спроби сприяти інвестиціям шляхом використання спеціальних економічних режимів, а саме вільних економічних зон, пріоритетних територій і технопарків, були розпочаті ще в 1998 році.

Проте після всіх цих років Україна досі має одну з найменших у світі кількостей діючих індустріальних парків, якщо включити ті, які дійсно працюють, цифра ще більше зменшиться, тому що деякі парки є лише теоретичними і існують тільки у вигляді проекту.

Окрім того є дисбаланс у розміщенні індустріальних парків на території України. Як доводить аналіз структури індустріальних парків за окремими територіями, вони нерівномірно розміщені по географічній мапі України. Індустріальні парки розміщені у 20 областях України. Найбільше індустріальних парків розташовано у Львівській, Київській, Закарпатській та Івано-Франківській областях.

Зменшення впливу регіональних диспропорцій у соціально-економічному розвитку різних регіонів України. Існує багато причин цього дисбалансу, головним чином: нерівномірний розподіл промислових підприємств, що, у свою чергу, приводить до перерозподілу кількості найманих та зайнятих осіб і загалом формування систем розселення в межах окремих територій, розбудови соціальної інфраструктури, виникненню екологічних проблем, соціально-економічних криз, на які різні регіони реагують по-різному.

В період широкомасштабного вторгнення поглибилися проблемні аспекти та зросли дисбаланси розвитку суб'єктів господарювання. Обстріли українських міст продовжуються, процес постачання енергоресурсів скрутний і впливає на економіку, відбудова постраждалих регіонів ще не розпочалася у повному обсязі, адже не завершені бойові дії створюють додаткові перешкоди для такої відбудови [5].

В реаліях сьогодення, коли ресурси обмежені, очікується підтримка від іноземних партнерів. Україні потрібно дотримуватися реалізації політики відновлення та розвитку, аби така підтримка точно відбулася. Вона має реалізовуватися враховуючи інтереси суспільства, на основі даних і не суперечити ключовій стратегії розвитку території й держави загалом. Водночас необхідно скеровувати національну політику щодо трансформації економічної структури та трансформації моделі економічного розвитку на основі надання пріоритету розвитку високотехнологічних виробництв, інноваційних підприємств на основі активної розбудови індустріальних парків, як бази залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Галасюк В. В. Індустріальні парки: світовий досвід та перспективи створення в Україні. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 1. С. 40-50. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28\(1\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28(1)_7)
2. Про індустріальні парки: Закон України від 21.06.2012 р. № 5018-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>
3. Індустріальні парки 2024. URL: https://madeinukraine.gov.ua/industrialni_parky_2024.pdf
4. Деякі питання державного стимулювання створення індустріальних парків: Постанова КМУ від 4.06.2024 р. № 644. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/644-2024-%D0%BF#Text>
5. Андрієнко А. Проблеми і перспективи розвитку індустріальних парків як рушійної сили повоєнного відновлення України. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. № 8 (278). С. 47-55. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/08/8.24._topic_Anton-Andriienko-47-55.pdf

References:

1. Halasiuk, V. V. (2018). Industrialni parky: svitovyi dosvid ta perspektyvy stvorennia v Ukraini [Industrial parks: global experience and prospects for creation in Ukraine]. *Ekonomichnyi analiz*, 1(28), 40-50. Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28\(1\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28(1)_7)
2. Verkhovna Rada of Ukraine (2012). On industrial parks: Law of Ukraine dated 21 June 2012 No. 5018-VI (as amended and supplemented). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>
3. Industrial parks 2024. Available at: https://madeinukraine.gov.ua/industrialni_parky_2024.pdf
4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024). Some issues of state incentives for the creation of industrial parks: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 644 dated June 4, 2024. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/644-2024-%D0%BF#Text>
5. Andriienko, A. (2024). Problemy i perspektyvy rozvytku industrialnykh parkiv yak rushiinoi syly povoiennoho vidnovlennia Ukrainy [Problems and prospects for the development of industrial parks as a driving force for Ukraine's post-war recovery]. *Aktualni problemy ekonomiky*, 8 (278), 47-55. Available at: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/08/8.24._topic_Anton-Andriienko-47-55.pdf